

Kortversion

Handlingsplan för hållbar vattenförsörjning

Vattenförsörjningsplan för Västerviks kommun

Fastställd av kf 20171127

► Sammanfattning

Vattenförsörjningsplanen har ett flergenerationsperspektiv och omfattar både allmänt och enskilt/privat dricksvatten. Planen har, 2016–2017, arbetats fram enligt den statliga myndigheten SGU:s riktlinjer och med stöd av länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan.

Vattenförsörjningsplanen för Västerviks kommun är indelad i tre delar:

1. Beskrivning av förutsättningar, baserat på befintliga vattenresurser, och förväntat behov av dricksvatten.
2. Analys och prioritering av vattenresurser, strategiskt viktiga för den framtida vattenförsörjningen, baserat på välgrundade motiv om vattenresursers kapacitet, brist- och konfliktområden m.m.
3. Handlungsplan, innehållande behov av utredningar, undersökningar och åtgärder m.m. för att nå en långsiktigt hållbar vattenförsörjning.

Planen belyser de naturliga vattenresurser som finns i ytvatten (sjöar och åar) och grundvatten. Dessa vattenresursers läge och kapacitet ställs i relation till behovet av ett fullgott dricksvatten för kommunens invånare, såväl inom som utanför kommunens verksamhetsområden för allmänt vatten.

Befintliga vattenuttag och potentiella har analyserats och prioriterats. Naturliga nederbördsvariationer och förväntade klimatförändringar bedöms få stora konsekvenser för den framtida dricksvattenförsörjningen. Både vattenbristsituationer och höga vattenflöden kan ge stora konsekvenser. Inom kommunens gränser finns vattenresurser som räcker till både idag och i ett längre perspektiv.

Potentiella vattenresurser har identifierats för att kunna bevaras för framtida behov.

Följande vattenresurser har prioriterats:

- Prioritet 1 Storsjön, Edsåsen (grundvatten)
- Prioritet 2 Långsjön
- Prioritet 3 Odensvi, Hulthorva, Rössle, Getterumsåsen (alla grundvatten), Frisksjön, Såduggen, Kogaren, Fälgaren (sjöar)

Ett antal bristområden har identifierats där åtgärder är nödvändiga. Detta gäller både kommunens egna vattenanläggningar, stora som små och privata vattenuttag. En prioritering har skett av bristområden samt möjliga alternativ. Följande bristområden har prioriterats:

- Prioritet 1 Västerviks tätort
- Prioritet 2 Gamleby tätort, Blankaholm,
- Prioritet 3 Ankarsrum, Överum, Större fritidsområden – Askö, Åskestock, Åkerholm, Vinö, Rätö
Enskilda vattenuttag i kustzonen och intensiva jordbruksområden

I en Handlungsplan mot långsiktigt hållbar vattenförsörjning har åtta åtgärder redovisats. Åtgärder handlar förutom övergång till nya vattenresurser även om långsiktigt skydd av de vatten som nyttjas eller kan komma att nyttjas samt om informationsspridning och vattenbesparande åtgärder.

- Åtgärd 1 Ny huvudvattentäkt
- Åtgärd 2 Ny vattentäkt Gamleby
- Åtgärd 3 Kompletterande råvatten Blankaholm
- Åtgärd 4 Reservvattenplan
- Åtgärd 5 Uppdatering av skyddsbestämmelser
- Åtgärd 6 Skydd av prioriterade vattenresurser via ÖP
- Åtgärd 7 Information om hållbar vattenförsörjning till samfälligheter och jordbruk
- Åtgärd 8 Vattenbesparande åtgärder

► Inledning

Målsättning

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. Det är därför viktigt att säkra vattnets kvantitet och kvalitet för att trygga människors hälsa nu och i framtiden, inte minst mot bakgrund av hotande klimatförändringar.

Syftet med denna vattenförsörjningsplan är att säkerställa dricksvattenförsörjningen i Västerviks kommun i ett flergenerationsperspektiv. Vattenförsörjningen ska vara långsiktigt hållbar ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. En långsiktigt hållbar vattenförsörjning ligger i linje med kommunens Vision 2025 där hållbarhet lyfts fram och där det står att klimatförändringarna ska tas på allvar. I budget 2017 skrivs att kommunen ska ha fokus på hållbarhet och miljöstrategiska frågor.

Uppdrag, organisation och inriktning

Västerviks kommun har givit Västervik Miljö & Energi AB (VMEAB) i uppdrag att arbeta fram en Vattenförsörjningsplan. En projektplan fastställdes 2016. Arbetet ska ske 2016-2017. Styrgrupp för arbetet är gruppen Tema Vatten som består av presidierna från Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden samt VMEAB:s styrelse. Projektgruppen har bestått av Ruben Öberg VMEAB, Pia Sjöholm VMEAB, Anders Fröberg Samhällsbyggnadsenheten, Bruno Nilsson Samhällsbyggnadsenheten, Gun Lindberg Samhällsbyggnadsenheten, Carolina Stalebrant Miljö- och byggnadskontoret och Mattias Pettersson Miljö- och byggnadskontoret, extern konsult Håkan Andersson Vatten och samhällsteknik. Projektledare har varit Anders Fröberg.

Vattenförsörjningsplanen har arbetats fram enligt SGU:s manual (rapport 2009:24). Tillgängliga vattenresurser har identifierats, beskrivits och prioriterats - dels för allmän, dels för enskild försörjning. Även betydande befintliga vattenuttag har identifierats, och beskrivits. Fokus har lagts på dricksvatten, medan annan användning, såsom bevattning inom jordbruk och kylvattenanvändning i industri berörs endast översiktligt. Olika sätt att begränsa vattenanvändningen genom vattenbesparing och vattensnål teknik berörs och lyfts in i handlingsplanen trots att det inte ska vara fokus i planen. Likaså arbete med att fördröja vattnet i landskapet för att öka grundvattenbildningen. Planen innehåller en handlingsplan mot en långsiktigt hållbar vattenförsörjning.

Mål, direktiv och lagkrav

Det finns ett stort antal mål och direktiv inom vattenområdet eftersom vatten är grundförutsättning

för allt levande på jorden. Rent vatten och sanitet är ett av 17 globala miljömål som antogs 2015. EU:s vattendirektiv, uppdelat på, Ramdirektivet för vatten, Grundvattendirektivet och Dricksvattendirektivet är styrande för Sveriges och kommunernas vattenhantering. Det finns inte någon samlad vattenlag i Sverige och inte heller något definitivt krav på att det ska finnas en lokal vattenförsörjningsplan. Det finns däremot ett antal styrande lagar och föreskrifter för vattenfrågor där miljöbalken, livsmedelslagen, lag om allmänna vattentjänster och plan- och bygglagen, är de viktigaste. Kvalitetskrav finns i livsmedelslagstiftningen, främst Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter. I lag om allmänna vattentjänster regleras kommunens skyldighet att leverera dricksvatten och skyldigheten att lösa vatten och avlopp i ett större sammanhang när det finns behov av detta. I miljöbalken finns bestämmelser som syftar till att skydda vattentäkterna.

Ansvar

Kommunen är ansvarig för att det finns en fungerande vattenförsörjning inom verksamhetsområdena för vatten och att efterhand utveckla verksamhetsområdena. Kommunen har också ett ansvar via planering och lokalisering av bebyggelse på landsbygden. Utanför verksamhetsområdena är fastighetsägaren ansvarig.

Framtagande av en vattenförsörjningsplan ligger väl i linje med direktiv och lagkrav samt de nationella miljökvalitetsmålen Grundvatten av god kvalitet och Levande sjöar och vattendrag. En målsättning i EU:s vattendirektiv är dessutom att alla ytvattenförekomster på sikt skall uppnå god ekologisk och kemisk status och att alla grundvattenförekomster skall uppnå god kvantitativ och kemisk status.

Vatten och avloppsplan, Översiktsplan, Vattenförsörjningsplan

Västerviks kommun fastställde 2013 en vatten- och avloppsplan (VA-plan), som till skillnad från denna vattenförsörjningsplan främst fokuserar på de tekniska VA-anläggningarna och övergödningfrågor. VA-planen är ett tematiskt tillägg till Översiktsplanen för Västerviks kommun. I VA-planen står att en kommunal vattenförsörjningsplan ska arbetas fram när länsstyrelsens regionala vattenförsörjningsplan är klar.

Följande gäller för vattenförsörjning enligt VA-policy för Västerviks kommun fastställd av kommunfullmäktige 2014 inom ramen för VA-planen

Kommunen ska

- Vid all bebyggelseplanering och bebyggelselokalisering eftersträva en

klimateanpassad och långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning

- Se till att långsiktig och förvaltnings- och koncernövergripande VA-planering sker, innanför och utanför det kommunala verksamhetsområdet.
- Bedöma behov av allmän VA-anläggning enligt Lagen om allmänna vattentjänster i samverkan mellan kommunstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden och Huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (VMEAB).
- VA-försörjning inom kommunalt verksamhetsområde
- Huvudmannen ska sträva mot en långsiktigt hållbar vatten- och avloppshantering genom att satsa på ekonomiskt och miljömässigt hållbara åtgärder.
- Huvudmannen ska trygga långsiktig vattenförsörjning ur ett flergenerationsperspektiv.

- Huvudmannen ska underhålla och förnya ledningsnätet på ett hållbart sätt, för att minska förlusten av renvatten på väg till kund.

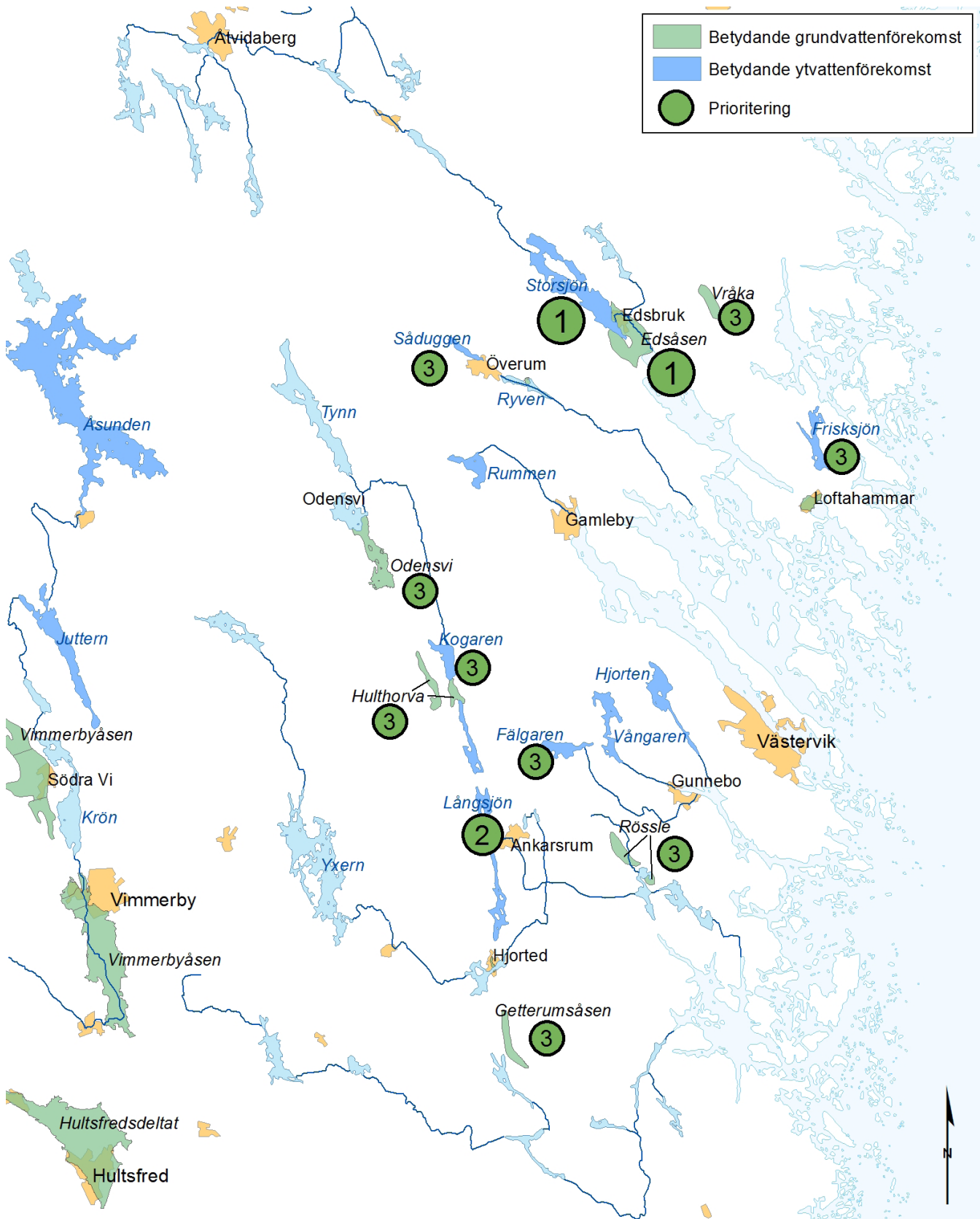
VA-försörjning utanför kommunalt verksamhetsområde

- Kommunstyrelsen ska stimulera tillskapandet av samordnade VA-lösningar i tätbebyggda områden.
- Om dricksvatten erbjuds via den allmänna anläggningen ska detta ske efter samråd med tillsynsmyndigheten och redovisning av godkänd långsiktig avloppslösning.

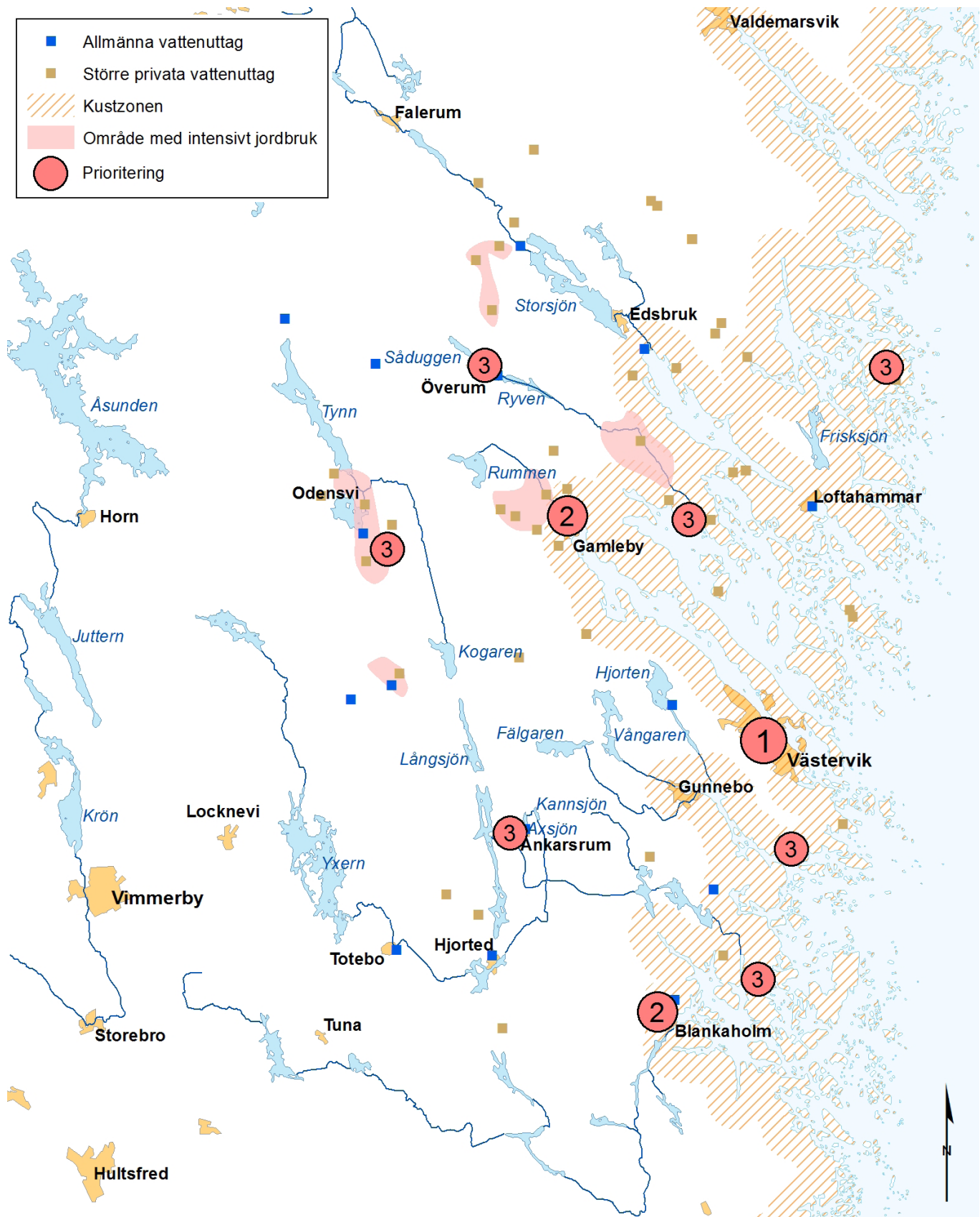
Regional Vattenförsörjningsplan

Länsstyrelsens regionala plan för Kalmar län, 2013, är en del i det grundmaterial som har använts vid framtagande av denna plan. Även Östergötlands regionala vattenförsörjningsplan, 2014, har använts.

Prioriterade potentiella vattenresurser

Prioriterade bostområden. Prioritet 3 gäller för de generella bostområdena – intensiva jordbruksområden och kustzonen

Sammanställning – Potential, behov och prioritering för framtiden

Vattenresurs	Nuvarande användning	Potential	Bristområde eller behov i närhet	Prioritering
Ytvatten Potentiella uttag				
Storsjön (Storån)	Används inte för vattenförsörjning. Storsjön är reglerad för kraftändamål	Stor potential, främst för komplettering av den naturliga grundvattenbildningen i Edsåsen. Storsjön är reglerad, men behovet (potentialen) ryms inom regleringen. Mäktig ås i direkt närhet.	Ja Gamleby (bedöms nära i detta sammanhang).	Prioritet 1
Frisksjön	Används inte för vattenförsörjning.	Viss potential för att förstärka grundvattenförekomst i Loftahammar.	Ja Askö, Loftahammar	Prioritet 2
Såduggen	Används inte för vattenförsörjning.	Potential för att förstärka grundvattenförekomst vid Ryvenäs (Överum)	Ja, Överum	Prioritet 3
Långsjön, (Bottorps-strömmen)	Används inte för vattenförsörjning. Långsjön är reglerad för kraftändamål	Stor potential för större orter. Långsjön intressantast. Kogaren endast reservalternativ. Långsjön är reglerad, men potentialen ryms inom regleringen. Möjligt komplement för Ankarsrum.	Ja Västervik via Hjorten/Vångaren-Ankarsrum	Prioritet 2
Fälgaren	Används inte för vattenförsörjning. Reglerad.	Stor potential. Betydande resurs som komplement till Hjorten/Vångaren. Skulle kunna vara komplement för Ankarsrum	Ja Västervik via Hjorten/Vångaren Ankarsrum	Prioritet 3
Åsunden. Juttern (Stångån)	Används inte för vattenförsörjning. Reglerade för kraftändamål	Stor potential för större orter. Resurser finns på närmare håll - Långsjön, Storsjön.	Nej	Prioriteras inte
Yxern (Bottorps-strömmen)	Används inte för vattenförsörjning. Yxern är reglerad för kraftändamål	Låg potential då vattenreglering och skador från reglering utgör ett hinder.	Nej	Prioriteras inte
Grundvatten Potentiella uttag				
Edsåsen	Försörjer endast Edsbruk och Helgenäs. 150 m ³ /d.	Mycket stor potential, för större ort i kombination med Storsjön. Se Storsjön ovan.	Ja Gamleby och Västervik bedöms nära i detta sammanhang. Även Djursnäs och Kaggebo på närmare håll.	Prioritet 1
Vråka	Används inte annat än för samfällighet.	Troligen stor potential.	Nej Möjligen Askö och Kaggebo, Valdemarsvik	Prioritet 2
Rössle, Sundsholm	Används inte	Potential för mindre ort.	Nej	Prioritet 3
Odensvi, söder om byn	Används inte för allmän vattenförsörjning.	Potential för mindre ort.	Nej	Prioritet 3
Hulthorva- Hummelstad	Används inte för allmän vattenförsörjning.	Potential för mindre ort.	Nej	Prioritet 3
Getterumsåsen	Används inte för allmän vattenförsörjning.	Potential för mindre ort.	Nej	Prioritet 3
Vimmerbyåsen Vimmerby- Södra Vi	Vimmerbys huvudvatten-täkt.	Potential för större ort. Upptaget för Vimmerbys behov	Nej	Prioriteras inte
Hultsfreds-deltat	Hultsfreds huvudvatten-täkt.	Potential för större ort. Omfattande föroreningar	Nej	Prioriteras inte

Bristområde	Nuvarande användning	Problembild	Aktuell potentiell vattenresurs	Prioritering
Västervik	Försörjer Västervik, Gränsö, Almvik, Mommehål, Gunnebo och Verkeback. 6 000 m ³ /d. Ytvatten från Hjorten och Vångaren	Resursen otillräcklig i samband med torrår oftare än ca 1:8. Minskande vattenmängd. Ökande humusinhåll. Algblomning förekommer. Varmt vatten sommartid i Hjorten. Väg E22 och järnväg i direkt närhet. Inte potential för ytterligare uttag.	Långsjön, Fålgaren eller grundvatten från Edsåsen. Förstudie 2017. Edsåsen förordad.	Prioritet 1
Gamleby	Försörjer Gamleby, Stångeland, Björnsholm och Loffa, 1 100 m ³ /d. Ytvatten från Rummen	Resursen otillräcklig vid torrår i perspektiv 1:40 Algblomning förekommer (stora spolbehov i vattenverket). Övergödning. Inte potential för ytterligare uttag	Grundvatten från Edsåsen. Överföring från huvudvattentäkten	Prioritet 2
Ankarsrum	Försörjer Ankarsrum. Ca 450 m ³ /d. Ytvatten från Axsjön och Kånnsjön	Tidvis hög humushalt. Väg 40 nära. Osäkerhet vid torrår. Inte potential för ytterligare uttag	Långsjön eller Fålgaren. Överföring från huvudvattentäkten via Gunnebo.	Prioritet 3
Överum	Försörjer Överum, Ca 320 m ³ /d. Grundvatten och inducerat sjövattnet	Variationer i råvattenkvaliteten förekommer. Avloppsvatten till Ryven varifrån inducering sker till grundvattnet.	Förstärkning från Såduggen eller Edsåsen	Prioritet 3
Blankaholm	Blankaholm, Solstadström 70 m ³ /d. Grundvatten	Kapacitets- och kvalitetsproblem. Inte potential för ytterligare uttag	Grundvatten. Kompletterande borrhål på gång. Utredning sedan länge.	Prioritet 2
Äskestock	Privat vattenuttag. Äskestocks fritidsområde 60 m ³ /d.	Oklart vid utökad uttag. Enskilda VA-lösningar.	Grundvatten, magasinering	Prioritet 3
Askö	Privat vattenuttag. Ytterby och Flatvarps fritidsområde 60 m ³ /d.	Oklart vid utökad uttag. Enskilda VA-lösningar.	Grundvatten, magasinering. Frisksjön	Prioritet 3
Vinö, Åkerholm, Lilla Rätö	Privat vattenuttag Östanvik, Sandviks och Lilla Rätö fritidsområden plus camping. Totalt 100 m ³ /d.	Oklart vid utökad uttag. Enskilda VA-lösningar.	Grundvatten, magasinering	Prioritet 3
Kustzonen enskilt vatten	Enskilda vattenuttag	Ökad risk för saltvatten-inträngning. Problem främst vid gruppbebyggelse	Grundvatten	Prioritet 3
Intensivt jordbruk	Vattenuttag för djurhållning och övrigt lantbruk	Risk för konkurrens om grundvatten.	Grundvatten	Prioritet 3

► Handlingsplan

Dricksvatten är vårt allra viktigaste livsmedel. Det utgör grunden för såväl folkhälsa som livsmedelsproduktion och ekonomisk tillväxt. Ett förändrat klimat med ökade risker för extrema väderhändelser påverkar både ytvatten och grundvatten och vi måste anpassa oss till den förändrade situationen. Åtgärderna i handlingsplanen syftar till att säkerställa en långsiktigt god och driftsäker tillgång till dricksvatten av tillräcklig mängd och av god kvalitet i kommunen. En övergripande strategi är att förbättra hushållningen av dricksvattnet.

Dagens problem med vattenförsörjningen tillsammans med effekter av klimatförändringar innebär att en rad åtgärder, både kortsiktiga och långsiktiga är nödvändiga. Åtgärder som övergång till mer långsiktiga råvattenresurser är nödvändiga men det är också nödvändigt med åtgärder som skyddar vattenresurserna på längre sikt och åtgärder som fördröjer vattnet i landskapet för att öka grundvattenbildningen. Vattenhushållning är en viktig del i vattenförsörjningen. Idag används renat dricksvatten där det skulle kunna fungera med annat vatten, exempelvis vid bevattning.

Ansvar

Kommunen och det kommunägda bolaget Västervik Miljö & Energi AB ansvarar för den allmänna vattenförsörjningen och för en utveckling mot långsiktigt hållbar vattenförsörjning inom verksamhetsområdena för allmänt vatten. När det gäller privat och enskild vattenförsörjning är fastighetsägarna eller de som driver verksamheter själva ansvariga för att trygga en långsiktig vattenförsörjning och vidta åtgärder. Kommunen har dock möjlighet att genom informationsåtgärder och rådgivning, samt att föregå med gott exempel, styra in på en mer hållbar vattenförsörjning även vid privat och enskild vattenförsörjning. Kommunen,

via Miljö- och byggnadsnämnden, har också vissa möjligheter att via tillsynsarbete förmå verksamheter med stora dricksvattenuttag att med stöd av livsmedelslagen och dricksvattenföreskrifter och på detta sätt skynda på utveckling mot långsiktiga vattenuttag. Samtliga verksamheter inom Västerviks kommun, Västerviks kommun själv och de kommunala bolagen har ett gemensamt ansvar att effektivisera vattenanvändningen.

För att nå en långsiktigt hållbar vattenförsörjning gäller att alla hjälps åt med åtgärder så att de egna vattentäkterna säkras och att vattenuttagen blir långsiktigt hållbara. Kommunen via Västervik Miljö & Energi AB för de allmänna vattenuttagen och privata fastighetsägare och verksamheter för de egna vattenuttagen. Om alla ska kunna hjälpas åt gäller också att kommuninvånarnas medvetenhet om rent vattens värde ökar.

Avgränsningar

Det finns ett antal åtgärder som inte omfattas av handlingsplanen då de ingår i ordinarie arbete eller i andra dokument och åtgärdsplaner. Framförallt gäller detta vattenbesparande åtgärder och åtgärder kopplade till kommuns vatten- och avloppsledningsnät. Uppdatering av kommunens dagvattenpolicy planeras att påbörjas 2018. Sanering av ledningsnätet är inte heller med då det finns en särskild saneringsplan via Västervik Miljö & energi.

Handlingsplanen kommer att integreras i Översiktsplanen för Västerviks kommun som aktualitetsprövas alternativt revideras under varje mandatperiod. Lämpligen läggs Vattenförsörjningsplanen in i det tematiska tillägget – VA-plan. Vattenförsörjningsplanen och många av de åtgärder som anges har ett flergenerationsperspektiv och spänner över flera mandatperioder.

ÅTGÄRDER MOT LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR VATTENFÖRSÖRJNING

Följande åtgärder är nödvändiga för att hållbar vattenförsörjning ska säkerställas:

Åtgärd 1	Ny huvudvattentäkt Utredningar och byggnation
Åtgärd 2	Ny vattentäkt Gamleby Utredningar och byggnation.
Åtgärd 3	Kompletterande råvatten Blankaholm
Åtgärd 4	Reservvattenplan
Åtgärd 5	Uppdatering av skyddsbestämmelser
Åtgärd 6	Skydd av prioriterade vattenresurser via ÖP
Åtgärd 7	Information om hållbar dricksvattenförsörjning till samfälligheter och lantbruk
Åtgärd 8	Vattenbesparande åtgärder

Varje åtgärd redovisas var för sig och ställs upp enligt nedan;

- Beskrivning av åtgärden
- Ansvarig för genomförande
- Samverkan
- Tidsuppskattning
- Finansiering

Åtgärd 1 Ny huvudvattentäkt

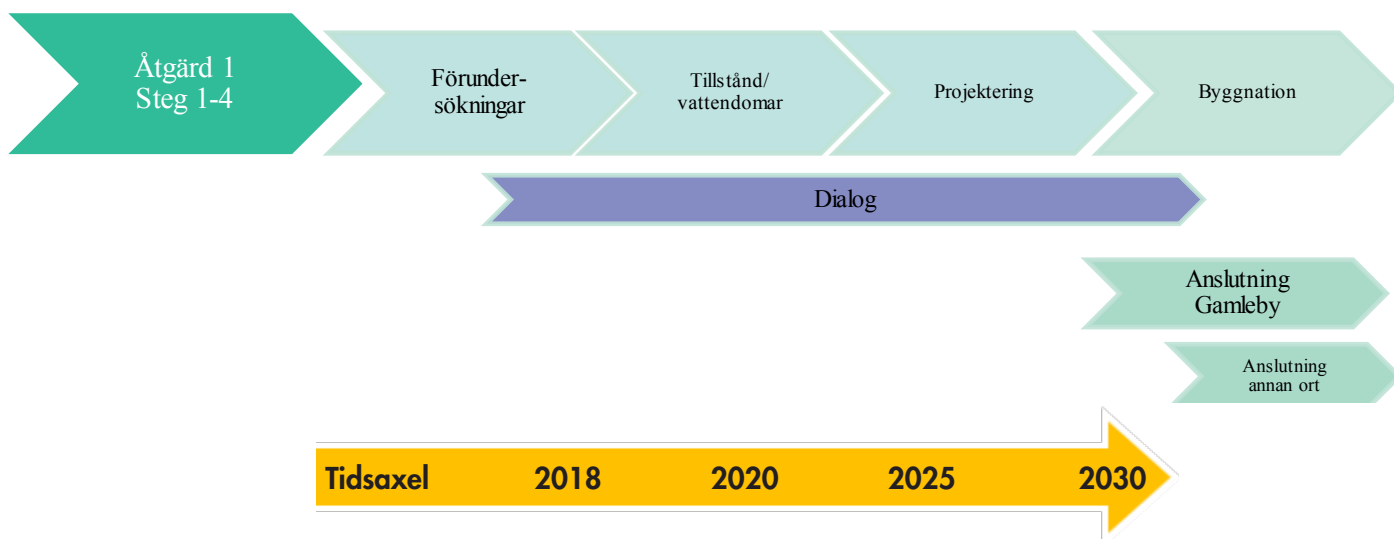
Åtgärden syftar till att utreda och om möjligt realisera en ny vattenförsörjning för Västerviks tätort med grundvatten från Edsåsen förstärkt med vatten från Storsjön. Förutom Västervik är också Gunnebo och Almvik anslutet till huvudvattentäkten och vatten från Edsåsen möjliggör också anslutning av Gamleby och fler mindre orter. Alternativ för framtida huvudvattentäkt utreds vidare i det fall alternativet Edsåsen-Storsjön inte bedöms vara genomförbart.

Åtgärden kan delas in i flera steg för att tydliggöra att det handlar om ett projekt som spänner över mycket lång tid. I figuren nedan åskådliggörs vilka steg det handlar om och en översiktlig tidsram. Arbetet i de olika stegen kommer delvis att utföras parallellt.

Hjorten och Vångaren kommer utgöra huvudvattentäkt för Västerviks tätort i flera år framöver trots att ny vattentäkt planeras och utreds.

1. Utredningsskede
2. Tillstånd för vattenverksamhet, översyn vattenskydd
3. Projektering
4. Byggnation

Hela processen och de olika stegen redovisas i flödesschemat nedan.

Vägen mot en ny huvudvattentäkt är lång och de olika stegen tar alla flera år. Utredningsskedet med förundersökningar enligt undersökningsprogram tar flera år, likaså processen med tillstånd för vattenverksamhet. I tidigt skede påbörjas också översyn av vattenskydd. Därefter tar projektering av vattenrening och överföringsledningar inklusive ledningsrätter flera år. Slutligen byggs reningsanläggning, pumpar och överföringsledningar. Totalt handlar det om en ny huvudvattentäkt med nytt råvatten först 10-15 år efter att förundersökningar påbörjas. Under hela processen sker en dialog med markägare, kommuninvånare och andra berörda.

I denna handlingsplan beskrivs endast det första steget – Utredningsskedet – mer ingående eftersom det är först efter detta framtida inriktning kan bestämmas i detalj.

Beskrivning av åtgärden

Undersökningar av förutsättningar för vattenuttag i Edsåsen och Storsjön. Åtgärden är ett första steg mot nytt råvatten för Västerviks tätort. Undersökningar görs enligt ett fastställt undersökningsprogram. Utredningar ska göras i tillräcklig omfattning för att man med säkerhet ska kunna avgöra om alternativet Edsåsen-Storsjön klarar de krav som gäller för en ny råvattentäkt.

Undersökningarna bedöms behöva omfatta följande;

- Kravspecifikation och behovsanalys.
- Genomgång av motstående intressen och risker.
- Undersökningar av grundvatten i åsen - Kapacitet, kvalitet samt möjligheter till inducerad infiltration och vid behov konstgjord grundvattenbildning (genom bassänginfiltration).
- Undersökningar av vattnet i Storsjön och fortsatta undersökningar av grundvatten beroende på metod av grundvattenbildning - Kapacitet, kvalitet.
- Genomgång och sammanställning av tidigare utredningar och upprättande av plan för undersökningar.
- Hydrologisk studie Storsjön.
- Upprättande av grundvattenmodell.

Ansvarig för genomförande
VMEAB

Samverkan
SBE, MBN

Tidsuppskattning
2018-2021 för steg 1.
Hela projektet klart 2025-2030

Finansiering
VMEAB (VA-kollektivet)
Fondering startas upp 2018. Totalkostnaden för projektet är svår att uppskatta i detta tidiga skede. Kostnader för undersökningar i utredningsskedet (steg 1) är okänt, en grov uppskattning är 5 miljoner kr.

Åtgärd 2 Ny vattentäkt Gamleby **Beskrivning av åtgärden**

Anslutning av Gamleby i samband med Åtgärd 1, Nytt råvatten Västervik. Resultatet av förundersökningar av Edsåsen och Storsjön i Åtgärd 1 avgör åtgärdens inriktning och när den kan komma till tidsmässigt.

Ansvarig för genomförande
VMEAB

Samverkan
SBE, MBN

Tidsuppskattning
2025-2030, beroende på hur arbetet går med åtgärd 1.

Finansiering
VMEAB (VA-kollektivet)
Fondering startas upp 2018. Kostnader för åtgärden ingår i Edsåsenprojektet. Totalkostnaden för projektet är svår att uppskatta i detta tidiga skede.

Åtgärd 3 Kompletterande vattentäkt, Blankaholm

Beskrivning av åtgärden

Kompletterande råvatten och vattenförsörjning för Blankaholm. Undersökning och provpumpning för två kompletterande borrhål har påbörjats.

Ansvarig för genomförande
VMEAB

Samverkan
SBE, MBN

Tidsuppskattning
Ny vattentäkt i drift 2018
Åtgärder är påbörjade sedan flera år

Finansiering
VMEAB
Inom befintliga ramar

Åtgärd 4 Reservvattenplan

Beskrivning av åtgärden

Framtagande av en reservvattenplan för de allmänna vattentäkterna. Planen tas fram efter det att förundersökningar är utförda för ny huvudvattentäkt. Vid övergång till nytt råvatten för Västerviks tätort med flera orter finns möjligheter att bevara och utnyttja befintliga vattentäkter som reservvattentäkt. Framtida strategier avseende reservvattenmöjligheter kommer att inrymmas i framtagandet av ny huvudvattentäkt.

Ansvarig för genomförande
VMEAB

Samverkan
SBE

Tidsuppskattning

Följer Åtgärd 1 - Nytt råvatten Västervik. Kan genomföras tidigast när förundersökningar i Åtgärd 1 - Edsåsenprojektet är färdiga.

Finansiering

VMEAB
Inom befintliga ramar

Åtgärd 5 Uppdatering av vattenskyddsbestämmelser

Beskrivning av åtgärden

a) Prioriteringsplan för uppdatering av skyddsbestämmelser för allmänna vattentäkter. Som stöd finns Länsstyrelsens prioritering i den regionala vattenförsörjningsplanen. Sex befintliga vattentäkter för allmänt vatten bedömdes där med statusklassningen 3 vilket innebär stort behov av revidering. Detta gäller Totebo, Dalhem, Grönhult, Hjorted och Tyllinge.

b) Information och påtryckning, via Miljö- och byggnadskontoret, riktad mot samfälligheter och fastighetsägare i större fritidsområden med syfte att få till skyddsbestämmelser. Endast en av de privata vattensamfälligheterna har fastställda skyddsbestämmelser. Aktuella fritidsområden är de med ett medeluttag på mer än 10 kbm dricksvatten per dygn eller som försörjer mer än 50 personer enligt livsmedelsverkets allmänna råd.

Ansvarig för genomförande
VMEAB, Allmänt vatten (a)
MBN, Privat vatten (b)

Samverkan
SBE

Tidsuppskattning
2020, 2021

Finansiering

VMEAB, Privata vattensamfälligheter
MBN finansierar information och påtryckning riktad mot privata vattenuttag
Inom befintliga ramar

Åtgärd 6 Skydd av prioriterade vattenresurser via översiktsplanen

Beskrivning av åtgärden

Samtliga av de i vattenförsörjningsplanen identifierade vattenresurserna ska finnas noterade och markerade i översiktsplanen så att exploateringar och framtida markanvändning anpassas så att vattenresursen skyddas långsiktigt för eventuella framtida vattenuttag.

Gäller följande vattenresurser

Grundvatten	Edsåsen, Vråka, Odensvi, Hulthorva, Rössle, Getterumsåsen
Ytvatten	Storsjön, Frisksjön, Såduggen, Långsjön, Kogaren, Fälgaren

De vattenresurser som redan idag nyttjas för allmänt vattenuttag ska också skyddas. Detta sker via skyddsbestämmelser.

Ansvarig för genomförande
SBE

Samverkan
VMEAB, MBN

Tidsuppskattning

Kommande aktualitetsprovning eller revidering av översiktsplanen

Finansiering
SBE

Inom befintliga ramar

Åtgärd 7 Information om hållbar vattenförsörjning i fritidsområden och lantbruksområden

Beskrivning av åtgärden

a) Informationsinsats riktad mot de större fritidsområdena om hur vattenförsörjningen långsiktigt kan förbättras via gemensam lösning.

b) Informationsinsats mot lantbruksföretag med stort vattenuttag.

Ett bidrag till utredningar om långsiktig vattenförsörjning kan efter ansökan lämnas till fritidsområden eller lantbruksföretag som vill utreda långsiktig vattenförsörjning. Bidrag fördelas via VA-rådgivningen.

Ansvarig för genomförande
SBE

Samverkan
MBN, VMEAB

Tidplan
2018-2020

Kostnad
VA-rådgivning 20% av tjänst
Utredningspott 100 000 kr/år

Finansiering

Inom befintliga ramar för VA-rådgivning. Samordning med miljöprojekt på SBE. För finansiering av utredningsresurs behövs extramedel avsättas.

Åtgärd 8 Vattenbesparande åtgärder

Beskrivning av åtgärden

Olika åtgärder riktade mot vattenbesparing. Hushållning med renat dricksvatten oavsett om det rör sig om våra största allmänna vattenanläggningar eller enskilda vattenuttag. Utredning och information med syfte vattenbesparing och användning av renat dricksvatten endast till användningsområden som kräver dricksvattenkvalitet. Utredning och inventering av var storförbrukarna finns samt de som använder dricksvatten i större mängder och där renat dricksvatten kan ersättas med annat vatten. Information om alternativt vatten till kranvatten som användning för exempelvis bevattning. Samordning med Samhällsbyggnadsenhetens pågående projekt - Bevara vattnet i landskapet.

En del vattenbesparande åtgärder är inte med i handlingsprogrammet eftersom arbetet regleras i andra planer och/eller dokument. Detta innebär inte att dessa åtgärder är mindre viktiga. En uppdatering av kommunens dagvattenpolicy planeras att påbörjas 2018. Arbeta med sanering av ledningsnätet som minskar läckaget av renat dricksvatten sker löpande enligt VMEAB:s saneringsplan.

Informationsinsatser riktade mot allmänheten för att minska användning av dricksvatten sker i första hand vid vattenbristsituationer. Men information om vattenbesparing är viktigt även då det inte är akut vattenbrist. Ansvaret för åtgärderna är delat mellan Miljö- och byggnadskontoret, Samhällsbyggnadsenheten och VMEAB.

Ansvarig för genomförande
Delat mellan VMEAB, SBE och MBN

Samverkan
VMEAB, SBE, MBN

Tidsuppskattning
2018-2020 och därefter löpande

Kostnad
Tid

Finansiering
Inom befintliga ramar för VMEAB, Samhällsbyggnad och Miljö- och byggnadskontoret.

Sammanfattande tabell åtgärder

Åtgärd	Nr	Ansvarig	Samverkan med	Tidsuppskattning	Finansiering
Ny dricksvattentäkt Västervik	1	VMEAB	SBE, MBN	Steg 1 2018-2021 Hela projektet 2025-2030	VMEAB
Ny dricksvattentäkt Gamleby	2	VMEAB	SBE, MBN	2025-2030 Beroende av åtgärd 1	VMEAB
Kompletterande vattentäkt Blankaholm	3	VMEAB	SBE, MBN	2018	VMEAB
Reservvattenplan	4	VMEAB	SBE, MBN	Beroende av åtgärd 1	VMEAB
Uppdatering vattenskydd	5	VMEAB, MBN		2020	VMEAB, del via MBN
Skydd av prioriterade vattenresurser via ÖP	6	SBE	MBN	2019-2020	SBE
Information om hållbar vattenförsörjning i Fritidsområden o lantbruksområden	7	SBE	MBN, LRF,	2018-2020	SBE
Vattenbesparande åtgärder	8	SBE, VMEAB, MBN	SBE, VMEAB, MBN	2018-2019 samt löpande	SBE, VMEAB, MBN